

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 35801

(13) A

(51) 6 A61K35/78

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЗБІР ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ДЛЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ

(21) 98105410

(22) 15.10.1998

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Гончаренко Марія Степанівна, Шмараєва
Ірина Едуардівна, Гончаренко Олексій
Володимирович

(73) Гончаренко Марія Степанівна

(57) Збір лікарських рослин для нормалізації психічного стану дітей, який містить квітки ромашки, листки м'яти перцевої і траву материнки, який відрізняється тим, що він містить додатково траву собачої кропиви, траву сухоцвіту багнового, квітки липи і квітки цмину піскового, при цьому усі компоненти збору узяті в однаковій кількості.

Винахід належить до медицини, більш конкретно до фітотерапії і може бути використаний для корегування порушень психіки у дітей. Винахід призначений для виготовлення продуктів дитячого дієтичного та лікувально-профілактичного харчування, наприклад, фіточаю чи сиропу.

Відомий заспокійливий збір лікарських рослин (Довідник лікарських рослин, Соколов С.Я. і інші, М., Медицина, 1985, стор.43-56), до складу якого входять кореневище з коренем валеріани, листки м'яти перцевої, листки бобовника трилистого та шишки хмелю, при співвідношенні компонентів 1:2:2:1. Як 1 запропонований винахід, відомий аналог містить листки м'яти перцевої. Причиною, яка перешкоджає отриманню технічного результату є наявність гірких речовин специфічного смаку у листках бобовника трилистого та шишках хмелю, що погіршує смак готового продукту. Крім того, збір не рекомендовано вживати дітям з підвищеною кислотністю.

Відомий заспокійливий збір лікарських рослин (Нові ефірно-олійні культури, Мошанов і інші, Симферополь, вид. "Таврія", 1988.), який містить материнку, ожину, м'яту перцеву, шипшину та собачу кропиву, взяті в рівному співвідношенні. Як 1 запропонований винахід, відомий аналог містить материнку, м'яту перцеву та собачу кропиву, взяті в рівному співвідношенні. Збір містить пектини, дубильні речовини, вітаміни С, В1, В2, Р, РР і К, мікроелементи., флавоноїди, летючі ефірні олії 1 має заспокійливу та бактерицидну дію. Причиною, яка перешкоджає отриманню технічного результату є недостатня ефективність готового продукту, крім того він має невиразний смак і аромат.

Прототипом був вибраний збір лікарських рослин для лікування і профілактики неврозів і

гіповітамінозів (журнал "Здоров'я", № II, 1989 який містить траву звіробою, листки підбілу, листки м'яти перцевої, траву материнки, квітки ромашки, рильця кукурудзи, плоди шипшини, плоди глоду, корінь валеріани, листки евкаліпту. Як 1 запропонований винахід, відомий аналог містить квітки ромашки, листки м'яти перцевої, траву материнки, Відомий збір має такі якості: він тонізує організм, зменшує втому, зміцнює судини. Він містить комплекс вітамінів (Р,С), мікроелементи і інші біологічні речовини. Причиною, яка перешкоджає отриманню технічного результату є недостатня заспокійлива дія збору. Для виготовлення настою чи іншої лікарської форми необхідно кип'ятити корені валеріани та листки евкаліпту на протязі 15-20 хвилин для збільшення виходу з них корисних речовин. Але при тривалому кип'ятінні знижується концентрація вітаміну С, що зменшує лікувальний ефект готового продукту. Крім того, корінь валеріани при тривалому вживанні викликає депресію, що небажано для дітей.

В основу винаходу поставлено завдання створити такий збір лікарських рослин для нормалізації психічного стану дітей, в якому сукупність відомих і нових компонентів дозволила б посилити його антиагресивні і психокоригуючі якості. Крім того, за рахунок використання розповсюджених жених рослин запропонованих збір значно дешевший і доступніший, ніж відомий.

Суть винаходу полягає в тому, що в збір лікарських рослин для нормалізації психічного стану дітей, який містить квітки ромашки, листки м'яти перцевої і траву материнки, додатково уведено траву собачої кропиви, траву сухоцвіту багнового, квітки липи і квітки цмину піскового, при цьому усі компоненти збору узяті в однаковій кількості.

(19) UA (11) 35801 (13) A

Винахід, що пропонується, відрізняється від прототипу тим, що він містить додатково траву собачої кропиви, траву сухоцвіту багнового квіткої липи 1 квіткої цмину піскового.

Передумовою для здійснення запропонованого збору були відомості про кожний з його компонентів, а саме їх седативну, протисудомну, спазмолітичну, загальнозміцнюючу, жвчогонну дію, про використання деяких з них в якості так званих "харчових ліків", що підвищують резистентність організму до несприятливої дії навколишнього середовища і загальний резерв здоров'я.

Відоме використання в народній медицині завдяки заспокійливій дії на організм таких рослин, як трава материнки, трава собачої кропиви, трава сухоцвіту багнового. Однак Ізольоване використання цих рослин як антиагресивних 1 психотерапевтичних засобів мало ефективно. Як показали фармакологічні дослідження, в запропонованому зборі має місце синергійний ефект, що забезпечує досягнення технічного результату.

Запропонований збір лікарських рослин може бути використаний у різних формах, наприклад у вигляді фіточаю, сиропу чи льодяників. Як приклад розглянуто фіточай "Заспокійливий", який виготовляють шляхом подрібнення запропонованого збору, заливання його окропом і настоювання на протязі 20 хвилин. Фіточай "заспокійливий" був розроблений валелогічною лабораторією харківського державного Університету (ХДУ) згідно національною програмою "Діти України".

Медико-біологічна оцінка фіточаю "Заспокійливий" провадилась у 30 осіб, 10 в умовах дитячого садка, 10 у школярів загальної школи, 10 - у студентів ХДУ. Всі вони були

відібрані лікарем-педіатром і входили в групу ризику по функціональним порушенням нервової системи (невроз, енурез, підвищений рівень тривожності, швидка стомлюваність, порушення процесів запам'ятовування). Фіточай приймали перед обідом на протязі 4 тижнів у дозі 1/3 склянки дітям 4-6 років, 1/2 склянки дітям 6-8 років, 3/4 склянки дітям 8-10 років і 1 склянку дітям старшим 14 років і дорослим.

Оцінка стану здоров'я провадилась згідно з показниками фізіологічного розвитку 1 частоті хронічних захворювань. Для визначення фізичного розвитку міряли довжину 1 масу тіла, ЧСС 1 АД загальноприйнятими засобами до 1 після навантаження, які дозволяють виявити предпатологічні процеси до їх проявлення.

Дослідження довели, що вживання фіточаю "Заспокійливий" позитивно впливає, на забезпеченість організму мікроелементами 1 аскорбіновою кислотою (Таблиця 1). Паралельно провадився контроль психофізіологічного стану осіб, що обстежувались. До приймання фіточаю у всіх групах мало місце підвищення показника тривожності. Було зафіксовано зниження розумової активності, швидка втомлюваність. Після 4-тижневого приймання фіточаю "Заспокійливий" рівень тривожності у всіх трьох групах знизився відповідно на 42%, 39%, 34%. Збільшилась швидкість мислення 1 працездатність, у всіх трьох групах було зафіксовано покращення настрою при відвідуванні дитячих 1 учбових закладів, стійкість до стресів.

Зміни в ЕКС КБЕ, які відображають реакцію організму на клітинному рівні свідчать про позитивний вплив фіточаю "Заспокійливий" на адаптаційні системи 1 приховані резерви організму (Таблиця 2).

Таблиця 1

Рівень екскреції мікроелементів і аскорбінової кислоти з сечею до і після приймання фіточаю "Заспокійливий"

Групи	K мм/добу	Na мм/добу	Cu мкг/добу	Zn мм/добу	Ca мм/л	Mg мм/л	Аскорбінова кислота мг/годину
Дитячий садок до/після	39±0,10 43±0,10	47±0,10 57±0,003	6,9±0,07 12,5±0,01	7,8±0,03 8,4±0,001	1,89±0,05 2,35±0,03	4,6±0,10 5,5±0,005	0,19±0,10 0,35±0,05
Школа до/після	39±0,10 49±0,06	50±0,1 66±0,006	5,4±0,04 7,4±0,01	7,4±0,1 7,8±0,05	1,78±0,08 2,44±0,1	4,0±0,1 6,7±0,02	0,29±0,03 0,34±0,1
Студенти до/після	41±0,05 53±0,06	44±0,07 56±0,07	5,1±0,05 11,4±0,06	7,8±0,05 8,8±0,08	1,7±0,03 2,9±0,05	4,24±0,04 6,3±0,006	0,16±0,03 0,19±0,08
Норма	49-91	51-115	7,4-23,5	8,0-9,3	2,35±3,57	4,9-7,7	0,7-1,0

Динаміка показників ЕКС КБЕ до і після приймання фіточаю "Заспокійливий"

Показники	Дитячий садок	Школярі	Студенти
Норма	34,8	42,7	70,66
ЕКС КБЕ	23	35	57,6
До/після	32	40	68,4

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
